

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population)

1.1 ประชากร (Population)

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระในวันสิ้นสุดทางบัญชี การเงินของสหกรณ์วันที่ 31 มีนาคม 2543 ที่อยู่ในท้องที่ตำบลต่างๆ ของอำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 14 ตำบล อำเภอแกดำ 5 ตำบล อำเภอบรบือ 1 ตำบล รวม 20 ตำบล จากจำนวนสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระทั้งสิ้น 1,704 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระในทางปีทางบัญชี พ.ศ. 2543 กระจายอยู่ในท้องที่ 20 ตำบล แต่ละตำบลมีปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานไม่เหมือนกันโดย 7 ตำบล อยู่ในเขตชลประทาน และ 13 ตำบล อยู่นอกเขตชลประทาน เพื่อให้การกระจายของข้อมูลได้กระจายออกไปทั่วทุกตำบล ผู้วิจัยได้ข้อมูลมาจากจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 **คำนวณหาตัวอย่างประชากร** จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ที่มีนี้ถึงกำหนดชำระ จำนวน 1,704 คน จะทำการสัมภาษณ์สมาชิกทั้งหมดก็ทำได้ยาก เพราะสมาชิกมีได้ในพื้นที่ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ใช้หลักการคำนวณหา กลุ่มตัวอย่าง อย่างมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณหาตัวอย่างประชากร โดยใช้การคำนวณทางสถิติใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บข้อมูล} \\ N &= \text{จำนวนประชากรที่มีนี้ค้างทั้งหมด} \\ e^2 &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น} \end{aligned}$$

ในการทำวิจัยครั้งนี้ จากการใช้สูตร Taro Yamane โดยยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อน ที่ยอมให้เกิดขึ้นในที่นี้ใช้ร้อยละ 0.05 แทนค่า ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ &= \frac{1,704}{1 + 1,704(0.05)^2} \\ &= \frac{1,704}{1 + 4.26} \\ &= \frac{1,704}{5.26} \\ &= 323.95 \end{aligned}$$

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจุดทศนิยม เป็นการยากที่จะเก็บข้อมูล จึงได้ปัดเศษเป็นจำนวนเต็ม คือ 324 ตัวอย่าง

1.2.2 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำบลต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 1 เพื่อให้การกระจายข้อมูล สุ่มจากสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ ที่ถึงกำหนดชำระทุกตำบล โดยการกำหนดสัดส่วนหมู่บ้านที่มีจำนวนสมาชิกมาก สุ่มเลือกตัวอย่างมาก หมู่บ้านมีสมาชิกน้อย สุ่มเลือกตัวอย่างน้อย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนสมาชิกที่ค้างชำระแต่ละกลุ่ม} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนสมาชิกที่ค้างชำระทั้งหมด}}$$

สมมติว่า ตำบลตลาดมีจำนวนผู้เป็นหนี้ค้างชำระ 54 คน แทนค่าได้ ดังนี้

$$= \frac{54 \times 324}{1,704}$$

$$= 10.26$$

หรือตำบลแก้ง มีจำนวนผู้เป็นหนี้ค้างชำระ 19 คน แทนค่าได้ดังนี้

$$= \frac{19 \times 324}{1,704}$$

$$= 3.61$$

ผลการคำนวณทั้ง 20 ตำบล แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างแยกตามตำบล

ที่	ชื่อตำบล	จำนวน กลุ่ม	จำนวน สมาชิก	จำนวนผู้ ที่เป็นหนี้ ค้างชำระ	จำนวนตัวอย่าง	
					ที่คำนวณได้	ที่พิเศษเพื่อ เก็บข้อมูล
1	ตลาด	7	491	54	10.26	10
2	เก็ง	2	102	19	3.61	4
3	ลาดพัฒนา	3	386	156	29.66	30
4	ท่าสองคอน	8	565	179	34.03	34
5	แก่งเลิงจาน	4	221	43	8.17	8
6	แวงน่าง	3	398	104	19.77	20
7	หนองปลิง	1	68	49	9.31	9
8	เขวา	11	1,087	326	61.98	62
9	ท่าตูม	3	258	58	11.02	11
10	ห้วยแอ่ง	3	244	106	20.15	20
11	ดอนหว่าน	4	262	105	19.96	20
12	บัวคัค	4	202	55	10.45	11
13	โคกก่อ	8	270	122	23.19	23
14	หนองโน	4	382	107	20.34	20
15	มิตรภาพ	4	151	32	6.08	6
16	หนองกุง	2	116	63	11.97	12
17	โนนภิบาล	1	25	11	2.09	2
18	แกดำ	4	169	64	12.16	12
19	วังแสง	2	83	20	3.80	4
20	บ่อใหญ่	1	52	31	5.89	6
	รวม	79	5,532	1,704		324

1.2.3 ใช้การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยรวบรวมรายชื่อของสมาชิกในแต่ละตำบล และจับฉลากสุ่มตัวอย่างออกมา ครั้งละ 1 ใบ จนครบตามจำนวนที่แสดงในตารางที่ 1 หากมีสมาชิกรายใดที่สุ่ม จับฉลากได้แล้วย้ายถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่น ก็จับฉลากเพิ่มแทนจนครบจำนวน

1.2.4 สัมภาษณ์สมาชิกที่มีหนี้ค้ำชำระ สมาชิกที่มีบ้านใกล้เคียงกับสมาชิก หรืออยู่ในกลุ่มเดียวกับสมาชิก ที่มีหนี้ค้ำชำระเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนถึงสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.5 การศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสหกรณ์ ทางด้านสังคม ที่สหกรณ์ได้รับ ได้สัมภาษณ์ พนักงานสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะตอบคำถามในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามแหล่งที่มาของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ ที่คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่าง ประชากรที่มีหนี้ค้ำชำระ 1,704 คน จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 324 คน และสัมภาษณ์สมาชิกที่อยู่ใกล้เคียง จำนวน 45 คน พนักงานสหกรณ์ จำนวน 13 คน คณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 15 คน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 4 คน รวมจำนวน 77 คน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ งบการเงิน ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ของสหกรณ์ ทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้รายตัวของสมาชิกสหกรณ์ ทะเบียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารเกี่ยวกับสหกรณ์ หนังสือการประชุมอบรม สัมมนาของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ออกเป็น 3 แบบ

แบบที่ 1 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สมาชิกที่เป็นหนี้ต่อสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง 6 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่ดินในเขตชลประทานที่ใช้ทำการเกษตร ที่ดินนอกเขตชลประทานที่ใช้ทำการเกษตร ลักษณะที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร และลักษณะการทำเกษตรในที่ดินถือครองในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วย รายได้ในภาคการเกษตร และรายได้นอกภาคการเกษตร

ส่วนที่ 3 รายจ่ายในครัวเรือนสมาชิกทั้งหมด ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ประกอบด้วย รายจ่ายในภาคการเกษตร และรายจ่ายนอกภาคการเกษตร

ส่วนที่ 4 เงินออมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ประกอบด้วยรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย และรายได้สูงกว่ารายจ่าย

ส่วนที่ 5 ข้อมูลของหนี้สินซึ่งประกอบด้วยจำนวนหนี้ ระยะเวลาการเป็นหนี้ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ การชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้เงินกู้

แบบที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์สมาชิกข้างเคียง บุคคลข้างบ้าน ผู้นำกลุ่มที่มีความคุ้นเคยกับสมาชิกที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ จำนวน 45 คน

แบบที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์พนักงานสหกรณ์ จำนวน 13 คน คณะกรรมการของสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด จำนวน 15 คน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 4 คน ถึงผลกระทบต่อองค์กรจากการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด

4. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาดำเนินการดังนี้

1. นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน เพื่อพิจารณาถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา คือ

2.1 นายวีระชัย เจนเจริญวงศ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม

2.2 นายเชาว์ปรีชา ศรีรอด สหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจแก้และปรับปรุง นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือจากสำนักงานสหกรณ์อำเภอเมืองมหาสารคาม ถึงผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

2. ประสานงานกับสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ในการออกประชุมกลุ่มเพื่อจะได้ออกเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำแบบสัมภาษณ์ออกไปสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลตามกำหนด วัน เวลาและสถานที่ ที่ได้นัดหมายจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยได้ออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2543 ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้ครบถ้วนตามความต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำมาจัดหมวดหมู่และทำการแจกแจงข้อมูลแต่ละหมวดเพื่อหาความเชื่อมโยงแล้วนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายถึงสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในเชิงสังคมต่อสหกรณ์การเกษตรเมืองมหาสารคาม จำกัด